

EU:s gröna paket – en enorm utmaning för elbranschen

Energipaketet från EU är en mycket ambitiös satsning för att visa europeiskt ledarskap i kampen mot klimatförändringarna. Det anser Bo Källstrand, Svensk Energis vd, i en kommentar till EU:s gröna paket som presenterades den 23 januari. Svensk Energi understryker att klimatfrågan är allra viktigast.

– **DET ÄR VIKTIGT** att EU:s övriga energi- och miljöpolitik utformas så att den stöder klimatmålet. Satsning på förnybar energi måste kompletteras med utnyttjande av alla tillgängliga klimatsmarta lösningar; utveckling av kraftvärme, kärnkraft, koldioxidinfångning och effektiv energianvändning.

– Vad gäller målet om utbyggnaden av förnybar energi beklagar vi att EU-kommissionen valt att inte utnyttja handelsmöjligheterna. Det blir dyrt om varje land arbetar på egen hand. Samarbeta genom handel kan ge mycket mer grön energi per satsad krona.

Högre elpriser

Klimatmålet skärper kraven på utsläppshandeln inom den sk handlande sektorn (se nedan). Utsläppsrätterna blir dyrare när den auktionerade mängden ska minska till år 2020. Detta ger ännu högre elpriser i Sverige och Europa.

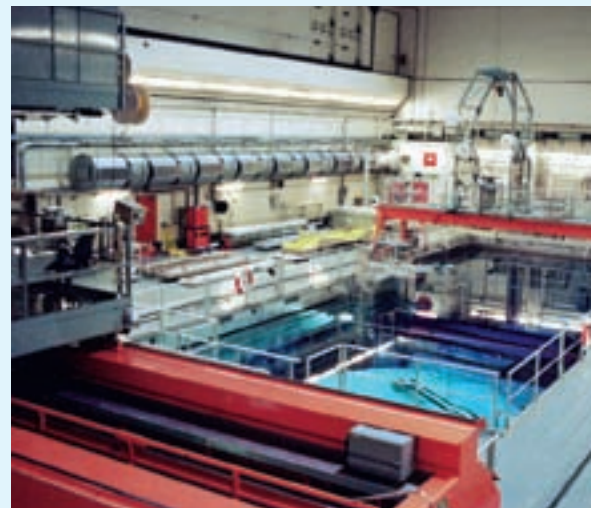
Efter den 23 januari har Sverige dessutom fått bland de tuffaste kraven inom EU. Det får enligt Bo Källstrand konsekvenser:

– Kravet inom den ”icke-handlande sektorn” (transporter, bostäder, jordbruk m m) att minska utsläppen av koldioxid blir för svensk del 17 procent. Det kräver en minskning av fossila bränslen, i första hand inom transportsektorn.

Konfliktrisk mellan målen

– Förnybarhetsmålet på 49 procent i Sverige är utmanande och kräver bl a stora satsningar på vindkraft, kraftvärme och vattenkraft. Här blir regeringens arbete med att snabba på tillståndsgivning helt avgörande.

I avvägningen mellan målen är det viktigt att inte förnybarhetsmålet kommer i konflikt med klimatmålet, som måste vara överordnat. En bibehållen och utvecklad kärnkraft är

Kärnkraften bidrar till klimatmålet men inte till förnybarhetsmålet. Foto OKG AB.

exempelvis positivt ur klimatsynpunkt men kan motverkas av förnybarhetsmålet, menar Svensk Energi.

– För att klara förnybarhetsmålet räcker det inte bara att bygga nytt. Energieffektivisering i kombination med drastiskt minskad oljeanvändning är också viktigt. Oljan måste bort i princip helt från uppvärmning och industrin. Där kan värmepumpar och fjärrvärme med fördel användas istället.

– Men även inom transportsektorn krävs stora förändringar, nya tekniker och biobaserade bränslen. Även en övergång av godstransport från lastbil till järnväg ger goda klimateffekter.

– Mer klimateffektiv el, effektivare elanvändning och ersättning av olja med el är tre nyckelområden för att klara kraven till lägsta möjliga kostnad, avslutar Bo Källstrand.

KALLE LINDHOLM

kalle.lindholm@svenskenergi.se

Handlande sektorn/icke-handlande sektorn och de nya kraven – så här hänger det ihop

Sedan år 2005 finns ett system inom EU, där vissa industrisektorer* samt el- och värmeproducenter – inom den sk ”handlande sektorn” – handlar med rätter att släppa ut koldioxid. Elpriserna påverkas av handeln, generellt ger ett pris på 10 euro per ton koldioxid en höjning av elpriset med 7 öre/kWh.

EU:s energipaket från den 23 januari tar upp vad varje land enskilt ska göra för att reducera klimatpåverkan och för att bidra med utbyggnad av förnybara

energikällor. Denna ”icke-handlande sektor” innefattar transporter, jordbruk, bostäder och lokaler, avfall samt viss industri- och energiverksamhet.

De nya kraven för den ”icke-handlande sektorn” säger att Sverige ska minska sina koldioxidutsläpp med 17 procent. Vi ska också öka andelen förnybar energi till 49 procent, från dagens 40 procent.

* Raffinaderier, järn och stål, kokswerk, pappers- och massaindustrier samt viss mineralindustri.

EFTER EU:S BÖRDEFÖRDELNING: SÅ KAN FÖRNYBARHETSMÅLET NÅS

EU:s bördefördelning säger att Sverige år 2020 ska ha en total andel förnybar energi på 49 procent. Svensk Energi visar här ett räkneexempel på hur det kan gå till att nå mellan 47 och 51 procents förnybarhet, jämfört med dagens nivå på 40 procent.

UTVECKLINGEN KAN BESKRIVAS

i tre steg. Vi har ett nuläge, med en viss energianvändning. Med sannolika antaganden om utvecklingen på energiområdet kan vi nå ett läge där energianvändningen baseras på mellan 47 och 51 procent förnybara energikällor.

Nuläget

Nuläget bygger på Energimyndighetens siffror för år 2005. Siffrorna i tabellen visar inte den energimängd som tillförs energisystemet, utan den energi som faktiskt används av konsumenterna i Sverige. Den totala nivån hamnar på strax över 400 TWh (terawattimmar = miljarder kilowattimmar).

Medräknat är inte kärnkraftens bortkylda värme i havet. Inte heller utrikes sjöfart och energianvändning för icke energiändamål eller omvandlings- och distributionsförluster.

Antaganden till år 2020

- Med hänsyn till ambitionerna om effektivare energianvändning antas att Sverige använder lika mycket energi år 2020 som år 2005.
- Vattenkraftens förändring är osäker. Utbyggnaden begränsas av älvskyddet men effektiviseringar och nybyggnation ger ett troligt tillskott på 0–5 TWh.
- Vindkraften har stor potential. En sannolik ökning till år 2020 är 15 TWh, men med en effektivare till-

Räkneexempel – Energianvändning i Sverige, 2020

	"Nuläge" 2005	år 2020
Oljeprodukter	133 TWh	93-73 TWh
Naturgas	7 TWh	12 TWh
Kol och koks m m	17 TWh	17 TWh
Biobränsle (inkl torv o avfall)	66 TWh	76-86 TWh
Värmepumpar, hushåll	10 TWh	15-20 TWh
El	131 TWh	135-140 TWh*
Fjärrvärme	47 TWh	50 TWh
SUMMA	411 TWh	400-405 TWh
Förnybart	40 %	47-51 %

* El för svensk användning, överskjutande elproduktion exporteras.

ståndsprocess kan vi nå 20 TWh. Här har Energimyndigheten satt ett mål på 30 TWh.

- Kärnkraften räknar in de planerade effekthöjningarna, som ger 8 TWh.
- Kraftvärmens ekonomiska potential har i en studie av Elforsk beräknats till 15 TWh el. I antagandet här har vi räknat med en maximal utbyggnad och en ökning av industrins förmåga att producera ytterligare el i sk mottrycksproduktion. Det ger ett intervall på 20–30 TWh.
- En stor del av den tillkommande elen exporteras till Europa, där den ersätter miljömässigt sämre el.
- Transportsektorn genomgår en stor förändring. Bränslenålare bilar, mer alternativa bränslen som etanol och gas, samt hybridbilar och sk laddhybrider är orsaken. Laddhybriderna är extra intressanta. I scenariot antas att hälften av alla personbilar år 2020 är laddhybrider, vilket minskar bränsleförbrukningen med upp till 18 TWh samtidigt som elförbrukningen ökar med 3–6 TWh.
- Oljeanvändningen antas till största delen vara ersatt av andra energikällor i industrin och bostadssektorn. Bara 10 TWh olja finns kvar år 2020 av totalt ca 37 TWh

idag i dessa sektorer. Övergången till laddhybrider i transportsektorn (föregående punkt) och ytterligare 5–15 TWh olja ersatta av biobränslebaserade drivmedel ger en totalt minskad oljeanvändning med 40–60 TWh.

- Fler värmepumpar – en fördubbling av antalet villapumpar – och utbyggd fjärrvärme ökar andelen förnybar energi i uppvärmningssektorn.

Läget år 2020

Med förutsättningarna enligt Svensk Energis räkneexempel kan Sverige nå mellan 47 och 51 procent förnybar energi, räknat som energi som faktiskt används av konsumenterna i Sverige. Det skulle innebära att EU:s mål på 49 procent är fullt möjligt att nå.

För att göra jämförelsen i tabellen korrekt har den vattenkraftsproducerade elen normerats till normal årsproduktion. En viss utveckling för användningen av naturgas samt kol och koks har antagits.

För mer information om EU:s energipaket och för nedladdning av rapporten, besök Svensk Energis hemsida www.svenskenergi.se

KALLE LINDHOLM
kalle.lindholm@svenskenergi.se

Elåret 2007:

ÄN EN GÅNG IMPORTBEHOV TROTS MER EGEN ELPRODUKTION

Elkonsumtionen i Sverige år 2007 blev 145,9 TWh (miljarder kilowattimmar), ungefär som året före. Elproduktionen ökade med cirka 3 procent. Trots detta behövde Sverige köpa in mer el utifrån än vad vi själva producerade år 2007.

FRÄMST HAR VATTENKRAFTEN

bidragit till den ökade produktionen, tack vare bättre vattentillgång än under det torra 2006. Det visar Svensk Energis preliminära summering av elåret 2007. Bo Källstrand, Svensk Energis vd, kommenterar:

– I dessa tider, då allt mer fokus riktas på klimatproblemen i världen, är det viktigt att framhålla att Sverige har en elproduktion som till 97 procent kommer från vatten-, vind- och kärnkraft samt biobränsleddade verk. Därmed belastas i princip inte atmosfären med växthusgaser.

– Under hösten har elpriserna stigit kraftigt på den nordiska elbörsen Nord Pool. Skälet är stigande kraftpriser i grannländerna till följd av ökade kol- och gaspriser, samt den europeiska klimatpolitiken som driver upp priserna med kostnader för utsläppsrätter. Det genomsnittliga elpriset på Nord Pool år 2007 har varit drygt 26 öre/kWh. Motsvarande priser i Tyskland har legat 39 procent högre, fortsätter Bo Källstrand.

Mycket vatten i hela Norden

Sverige och Norden har haft ett år med god vattentillgång. År 2007 inleddes med en 66-procentig fyllnadsgrad både i de svenska och nordiska vattenmagasinen. Vid utgången av året bedöms fyllnadsgraden vara 70 procent i Sverige och 75 procent för Norden – det senare främst på grund av en stark vattentillgång i Sydnorge. I bägge fallen är det över normal nivå.

Årets produktion i vattenkraftverken i Sverige hamnade på 65,8 TWh (61,1 i fjol) – en ökning med 8 procent. Det är cirka 1 procent högre än medelvärdet för åren 1950–2000.

Vindkraftsproduktionen hamnade mycket nära 1,4 TWh (1,0 TWh året före) – en ökning med 40 procent.

Kärnkraftsproduktionen uppgick till knappt 64,1 TWh – en minskning med 1 procent jämfört med året före. Övrig värmekraft svarade för 13,3 TWh (13,2 året före). Det handlar bl a om kommunal kraftvärme.

Nettoimport igen

Den totala årsproduktionen i Sverige blev 144,6 TWh – en ökning med 3 procent. Den totala elanvändningen i landet blev drygt 145,9 TWh (146,3 året före) – en liten minskning, främst beroende på det varma vädret. Föregående års nettoimport på 6,0 TWh minskade nu till 1,3 TWh. Även Norden som helhet nettoimporterade – nu cirka 2,5 TWh jämfört med 11,0 TWh ett år tidigare.

Den fortsatta nettoimporten visar enligt Bo Källstrand på vikten av att produktionssystemet byggs ut med klimatneutral elproduktion, både i Sve-

– Det är avgörande viktigt att regeringen bidrar till att underlätta och snabba på tillståndsprocessen, säger Svensk Energis vd Bo Källstrand, apropå behovet att bygga nya kraftverk i Sverige.

rige och i Norden. Med alla offensiva utbyggnadsplaner, som är kända idag, är det avgörande viktigt att regeringen bidrar till att underlätta och snabba på tillståndsprocessen. Ökad produktion av konkurrenskraftig el gynnar också kunderna, eftersom det bidrar till stabila och konkurrenskraftiga elpriser.

KALLE LINDHOLM

kalle.lindholm@svenskenergi.se

Preliminär elstatistik för år 2007:			
Tillförsel	2007 preliminärt TWh	2006 TWh	Ändring från 2006 %
Vattenkraft	65,8	61,1	+ 8
Vindkraft	1,4	1,0	+ 40
Kärnkraft	64,1	65,0	- 1
Övrig värmekraft	13,3	13,2	0
Elproduktion totalt	144,6	140,3	+ 3
Netto Import (+)/export (-)	1,3	6,0	
Total inhemsk elanvändning	145,9	146,3	- 1
Temperaturkorrigerad elanvändning	148,3	148,3	0

LÄSVÄRDESUNDERSÖKNINGEN – SÅ HÄR TYCKTE LÄSARNA

Redaktionen för nyhetsbladet svenskenergi.nu tackar allra ödmjukast för de svar som kommit in på den korta läsvärdesundersökning som fanns med i nr 11 förra året. Totalt kom 100 svar in med fördelning enligt nedan:

1) Läser du svenskenergi.nu?

Aldrig	Enstaka gång	Ögnar igenom	Valda artiklar	En stor del	I stort sett allt
1 %	0 %	2 %	15 %	28 %	54 %

2) För att du skulle läsa mer, hur vill du att tidningen förändras?

Mer allmänt om energi	Mer om teknik (produktion, nät, användning etc)	Mer om energipolitik, styrmedel m m	Mer om elmarknaden och handeln	Mer internationellt
15 %	16 %	27 %	29 %	13 %

3) Vad tycker du om utgivningstakten – idag var 4:e vecka?

Ge ut vid behov (bara via mail)	Ge ut tidningen var 14:e dag	Ge ut var tredje vecka	Fortsätt som nu, var 4:e vecka	Ge ut mer sällan
3 %	7 %	5 %	79 %	6 %

4) Vad tycker du om omfattningen – idag oftast fyra A4-sidor?

Minska till 2 sidor	Helt lagom nu	Öka till 8 sidor	Öka ännu mer	Låt det variera efter innehållet
1 %	57 %	8 %	5 %	29 %

5) Hur viktig är svenskenergi.nu som infokälla för dig? (5 högsta vikt)

5	4	3	2	1
17 %	47 %	29 %	5 %	2 %

6) Jag som svarat tillhör följande kategori?

Politiker och departement	Myndigheter, övrig offentlig	Press, media	Energibranschen (företag, styrelse)	Övriga
23 %	2 %	0 %	42 %	33 %

Läsarkommentarer

- Tycker svenskenergi.nu är bra. Gärna flera men korta artiklar som behandlar aktuella ämnen i branschen.
- Flagga upp nyheter som påverkar generellt. Skatteändringar, lagar, förordningar, föreskrifter m m.
- Önskvärt med fler reportage om lokala energiföretag.
- Gör sidorna kortare – svårt att läsa 2-spaltare på skärmen eller hitta modernare format.
- Sluta att vara ett lobbyblad och för istället dialog med olika intressenter. Upphör att låta tid-

ningen vara ett blad av män för män. Det finns faktiskt kvinnor som har tänkvärda åsikter.

- Svensk Energi representerar så stora "översittare" att Ni borde kunna leverera batalj i betydligt större omfattning mot olje- och bilindustrin om elbilar och mer elbaserade transporter.

Flera av de fria synpunkterna var positiva till nyhetsbladet. Ordet lättläst och begripligt förekom i flera kommentarer. I övrigt handlade synpunkterna mycket om sakfrågor som bör tas upp mer. Gruppen övriga svaranden innehöll många pensionerade läsare.

REDAKTÖRENS NOTERINGAR

Läsarundersökningen gav många glädjande besked och konstruktiva idéer. Att över hälften av läsarna läser i stort sett allt är ett mycket gott betyg. Att nästan hälften av läsarna ger nyhetsbladet en fyra (av fem) i viktighetsgrad är ett också mycket bra resultat.

Utgivningstakt och omfattning tycks vara rätt. Vi tar till oss de tips som kommit in när det gäller innehållet i tidningen.

Med detta tackar vi än en gång för visat intresse och hoppas att Svenskenergi.nu även i fortsättningen lockar till läsning.

KALLE LINDHOLM, SVENSK ENERGI,
REDAKTÖR SVENSKENERGI.NU